

Nederland sprak weer een (bronzen) woordje mee op UNICA '81 in Siofok

Van 4 tot 13 september 1981 werd in Siofok het 43e Wereldfilmfestival voor Amateurs gehouden. Zoals gebruikelijk de laatste jaren bezocht ook nu weer een grote groep NOVA-leden het jaarlijkse onbetwiste hoogtepunt op smalfilmgebied. Veertien Nederlanders reisden op eigen gelegenheid naar Hongarije, zes en dertig maakten gebruik van de door het NOVA-secretariaat geboden mogelijkheid deel te nemen aan een georganiseerde groepsreis.

Zij die al eerder in Oostblok-landen hebben gereisd, weten dat er hier en daar nog wel eens iets mis kan gaan.

Verwikkelingen

Bij deze reis begonnen de verwikkelingen nog vòòr het vertrek. Het Hongaarse Staatsreisbureau 'Ibusz' liet weten, dat er fouten waren gemaakt bij de reservering van de hotelkamers.

Voordat we in het door ons besproken Motel Siofok terecht konden, zouden we eerst twee dagen in het Touring Hotel Fokihegy worden ondergebracht (Waar ligt Fokihegy? Staat niet eens op de kaart!). Bij dergelijke mededelingen begin je je af te vragen of het niet verstandiger zou zijn in plaats van het strakke pak voor het banket, een slaapzak en een lichtgewicht tentje in je koffer mee te nemen, heb je in ieder geval een dak boven je hoofd.

Maria Magdalena

Niemand liet zich echter afschrikken en op 3 september vertrok het NOVA-reisgezelschap per K.L.M. naar Budapest. Op het vliegveld van Budapest

werden we opgewacht door onze Hongaarse reisgids Magdalena... en dan kwam er een onuitsprekbare achternaam. Zij zou ons gedurende het gehele verblijf in Hongarije ten dienste staan, hetgeen ze zo voortreffelijk en met zo veel warmte deed, dat ze al gauw tot Maria Magdalena werd omgedoopt.

Ter compensatie van het ongemak van

een verblijf van twee dagen in een ander hotel dan was besproken, werd ons gedurende het gehele verblijf gratis half-pension aangeboden, ik noem maar even iets.

Op de één of andere manier heb ik de in Nederland veelvuldig optredende 'Hongaarse Orkesten' altijd net zo weinig folkloristisch beschouwd als de 'Volendamse Meisjes' die, op bijvoorbeeld een beurs in New York, blokjes Goudse- of Edammerkaas presenteren. Met van die houten prikkertjes waar een papieren Nederlands vlaggetje aan vastgeplakt zit. Daar heb ik me dan zwaar in vergist. De traditionele Hongaarse muziek is dagelijks te beluisteren via de radio of in de televisie-uitzendingen.

Csarda en Csardas

Als je in Hongarije eens gezellig wilt gaan eten, dan ga je naar een Csarda, dat is een Hongaars restaurant, waar tijdens het eten een zigeunerorkest speelt. Voor het geld hoef je het niet te laten. Je betaalt een paar kwartjes meer dan het bedrag waar je in Nederland een nasi-bal of een bami-blok

voor krijgt. De sfeer is geweldig en het voedsel meer dan voortreffelijk. Denkt u nu niet, dat het meervoud van Csarda Csardas is, want dat is zoals u wel zult weten een Hongaarse dans.

Maar als u 'goulash' bestelt (zelfs volgens Kramers' Nederlands Woordenboek 'een kruidig Hongaars vleesrecept') dan krijgt u 'gulyas' en dat is een paprikasoep met blokjes aardappel en stukjes vlees. Wilt u echter beslist de 'goulash' eten uit Kramers' Nederlands Woordenboek, dan moet u 'pörkölt' bestellen, want zo heet die 'goulash' in Hongarije. Het is maar een weet.

Koel helder water

Door dit soort ervaringen kun je in verwarring gebracht worden. Als je dan in je hotelkamer eens lekker onder de douche wilt en de kraan met de rode stip opendraait, en je na tien minuten bibberend in je blootje nog staat te wachten tot er warm water komt, dan denk je: 'zou het warme water hier misschien uit de kraan met de zwarte stip komen?' Na wederom tien minuten blijkt dit niet het geval te zijn. Dat water is namelijk nog kouder.

Bij informatie bij de receptie wordt het advies gegeven, warm water kraan gewoon net zo lang open laten staan tot het water werkelijk warm wordt. De methode werkt inderdaad. Het kost een hoop tijd en nog veel meer water, maar ach, wie let daar nu op met het grootste zoetwatermeer van Midden-Europa, het 75 km-lange Balatonmeer, vlak voor de deur.

Budapest

Omdat een bezoek aan Hongarije ondenkbaar is zonder een bezoek aan Budapest, maakten we meteen op de

De jurybeslissing is gevallen. Wim Nummerdor heeft een bronzen medaille en wordt sponsaan gelukgewenst door zijn vrouw.

dag van aankomst onder leiding van Magdalena een rondrit door de hoofdstad.

Van de 10,6 miljoen Hongaren wonen er 2,3 miljoen in de stad aan de Donau en dat was te zien, want het was er hartstikke druk. We hebben het allemaal gezien, de pleinen, de kerken, de boulevards, het Hilton Hotel, ja zeker, ook daar! We weten nu, dat op de heuvelachtige oever vroeger de steden Buda en Obuda lagen. Dat op de lage vlakke oever de stad Pest lag en dat ruim honderd jaar geleden in 1872 de drie steden tot één stad werden verenigd en dat toen de hoofdstad Budapest kon uitgroeien tot een wereldstad.

Maar hoe interessant ook, we waren gekomen voor UNICA '81 en nog dezelfde dag reisden we per bus 100 km verder naar de oevers van het Bala-

tonmeer, want daar zou het allemaal gaan gebeuren.

Siofok

Door een dicht bladerdak getemperd zonlicht valt op ouderwets villa-achtige huizen. Lange stille lanen, met aan beide zijden hoge platanen. Een park met beelden. Direct aan de kust van het Balatonmeer een rij torenhoge moderne hotels. Weinig mensen, heel weinig. De dromerige stille sfeer van een vakantieoord in het naseizoen. Zo ziet het grootste deel van Siofok er uit, begin september 1981.

Maar er is één weg, waar regelmatig auto's rijden en langs die weg staat de lelijkste watertoren, die mensen ooit hebben gebouwd. Merkwaaardig genoeg is rond die toren iets ontstaan, wat je het centrum van Siofok zou kunnen noemen. Daar staat ook het

congresgebouw waar het UNICA-gebeuren plaats vindt.

Grote belangstelling

De projectiezaal biedt plaats aan ruim 500 bezoekers en zit altijd, wat er ook te doen is, helemaal vol. De projectie vindt plaats vanuit een gesloten cabine op 22 meter afstand van het projectiescherm (320 x 240 cm), waar de super 8 films stralend helder op geprojecteerd worden met een Beaulieu S 8 708 stereoprojector met een 250 W lamp.

De 16 mm films die met normale 16 mm projectoren worden vertoond komen over het algemeen beduidend minder goed tot hun recht.

Nadat Hongarije op de eerste projectiedag het programma had geopend was al spoedig daarna Nederland aan de beurt.

Nederland succesvol

Het Nederlandse programma werd begonnen met 'Waterwerk en Watermerk' van Wim Nummerdor, die zijn film voor deze gelegenheid had laten voorzien van een uitstekend gesproken Duits commentaar. De zaal keek geboeid toe en er werd nergens gekucht of gehoest, altijd een betrouwbare graadmeter bij een wat langer durende documentaire. Na afloop veel waardierend applaus.

Als tweede film werd 'Als Zand door de Vingers' vertoond, de film die Wim Choufour inmiddels al een schoenendoos vol onderscheidingen heeft opgeleverd. Ook bij deze film een geboeid toekijkende zaal en een waardierend applaus.

Veel beeldhumor

'Cine 4' van Dries Hendriks werd een eclatant zaalsucces. Bulderend gelach en ovationeel applaus. Ondanks het feit dat de woordspelingen in de tekst uiteraard bij het publiek in Siofok verloren gingen, bleef er kennelijk genoeg beeldhumor over om de zaal tot deze reacties te brengen.

Als laatste Nederlandse film werd 'In Vrede's Naam' van het duo Herman Haenen/Jo Groen geprojecteerd. De film was van een Engelse tekst voorzien. Hoewel het Engels als voertaal in UNICA-kringen nauwelijks aan de orde is, werd de film over het algemeen goed begrepen.

Tijdens de discussie die werd gehouden naar aanleiding van de vertoning van de programma's van Hongarije, Italië, Noorwegen, Nederland, Polen en Portugal, werd over het algemeen

Herman Haenen ontvangt uit handen van Robert Ban, de Hongaarse juryvoorzitter, de bronzen medaille voor de film 'In Vrede's Naam'.

de grootste lof toegezwaaid aan het Nederlandse programma dat zowel technisch als wat de inhoud betreft bijzonder in de smaak was gevallen.

Tweemaal brons

Van de 90 films die aan het Wereldfilmfestival deelnamen, achtte de jury er 40 goed – dan wel interessant genoeg om in de openbare jurydiscussie te bespreken. Van de vier Nederlandse films zouden er drie worden besproken. Cine 4 was bij de jury kennelijk minder in de smaak gevallen dan bij het publiek in de zaal en kwam niet in de lijst van te bespreken films voor. Veel waardering ook van de jury voor 'Waterwerk en Watermerk'. Bij het stemmen gingen voor brons alle 7 juryleden zonder aarzeling omhoog. Voor zilver waren er nog 3 handen die omhoog gingen en dat waren er twee te weinig.

'Als Zand door de Vingers' was kennelijk meer op de lijst van te bespreken films opgenomen als zijnde een interessante film dan als een medaillewinnaar. Behalve het Belgische jurylid Mevr. Miette Verlinden die de film buitengewoon waardeerde, kon hij bij de andere juryleden weinig waardering vinden. Zij was de enige die de hand opstak bij de vraag wie er brons aan de film wilde toekennen. En zo werd er dan tijdens de Unica '81 plotseeling een halt toegeroepen aan de successtory van deze film.

Perfect voorbeeld

'In Vrede's Naam' werd door de jury beschouwd als een perfect voorbeeld van een goede amateurfilm. Twee juryleden bekenden, dat zij na het zien van de film het gevoel hadden gehad,

dat je het onderwerp anders gestalte had moeten geven. Maar ze waren er niet uit gekomen hoe dan wel, en hadden zich uiteindelijk gewonnen gegeven voor de vorm waarin het was gedaan. Zes van de zeven juryleden wilden de film best een bronzen medaille geven. Voor zilver waren er nog maar twee te vinden.

Al met al wederom een goed resultaat voor de Nederlandse inzending. De tijd, dat we als Nederlanders onder elkaar verzuchtten, wat moet je nu eigenlijk voor films maken om eens in aanmerking te komen voor de één of andere medaille ligt nog niet zo erg ver achter ons, maar lijkt gezien de resultaten van de laatste jaren wel definitief daar te liggen.

Spanje en Frankrijk

De Spaanse inzending bestond uit drie films, een documentaire en twee speelfilms die respectievelijk brons en tweemaal goud kregen. Maar de prijs voor de meest interessante landeninzending ging terecht naar Frankrijk, dat dit jaar een geweldig programma van vijf films had, waaronder een bronzen, een zilveren en een gouden medaillewinnaar.

Voor de Franse film 'Humoresque' die als laatste film van het festival werd vertoond, werd door iedereen als het klapstuk van UNICA '81 beschouwd. Zelden heb ik een amateurfilm gezien die zo perfect was gemaakt, die zo origineel en zo geestig was. In een razend tempo worden 20 minuten lang de grappen gelanceerd, waarvan er vele met open doekjes werden beloond. Een geweldig besluit van een heel geslaagd UNICA '81.

Wim Oosterman